

# Inspirationsmateriale til arbejdsmarkedsuddannelse

## Praktikvejleder inden for hotel- og restaurationsbranchen

Nr. 40422

**Udviklet af:**

Søren Nielsen  
NOVI Science Park  
Niels Jernes Vej 10  
9220 Aalborg

## **1. Uddannelsesmålets sammenhæng til FKB og TAK'er**

Praktikvejleder inden for hotel- og restaurationsbranchen hører til den fælles kompetence beskrivelse FKB nr. 2777 "Reception, service og service" og FKB nr. 2689 "Madfremstilling - restaurant, kantine og catering". De kan hentes på [www.efterudannelse.dk](http://www.efterudannelse.dk)

Efteruddannelsesudvalget ønsker at understøtte arbejdsmarkedets behov for tilgang af faglærte medarbejdere ved at medvirke til at skabe attraktive ungdomsuddannelser og fastholdelse af elever i uddannelsesforløbene – bl.a. gennem udvikling af efteruddannelses tilbud til medarbejdere, der forestår oplæring af elever. Gennem praktikvejlederuddannelsen ønskes det at tilføre oplærere af elever inden for jobområdet kompetencer, der sætter dem i stand til at understøtte elevens læring og progression i praktikuddannelsen set i forhold til praktikmålene for EUD-uddannelsen inden for området.

### **Arbejdsfunktioner**

Arbejdsmarkedsuddannelsen er relevant for medarbejdere, der medvirker ved eller har ansvar for elevens uddannelser inden for receptionist-, tjener- og fritidsassistentområdet og gastronomuddannelsen med specialer. Deltageren skal have stor indsigt i de jobområder, som er relevant for eleven.

### **Deltagerforudsætninger**

Uddannelsen er rettet mod personalegrupper, der i deres daglige arbejde har eller har ønske om at arbejde med elevens praktikuddannelse. Deltagerne skal være uddannet inden for jobområdet eller være i besiddelse af erfaring og kompetencer, der sidestilles med oplæringsberettigede.

Det faglige udvalg stiller kravene for godkendelse af praktikvirksomheder på baggrund af undervisnings- og forskningsministeriets bekendtgørelse nr. 26 af 15. januar 1991, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1256 af 29. december 2003.

Deltagerens faglige forudsætninger i forhold til uddannelsesområdet vil være afhængig af arbejdsorganiseringen på den enkelte arbejdsplads. Det betyder, at den enkelte medarbejders arbejdsopgaver og beføjelser kan være forskellige.

### **Struktur**

Uddannelsen foreslås som et splitkursus.

## **2. Idéer til tilrettelæggelse**

### **Uddannelsesmål**

Deltageren kan planlægge praktikuddannelsesforløb, herunder synliggøre de faglige mål sammen med eleven i arbejdet med uddannelsesbogen.

Deltageren kan understøtte elevens uddannelses-forløb, med udgangspunkt i virksomhedens aktiviteter, så der sikres en faglig progression inden for uddannelser i hotel- og restaurationsbranchen.

I vejledningen kan deltageren kommunikere med eleven om de faglige emner i de teoretiske og praktiske arbejdsfunktioner samt give positiv feedback.

Deltageren kan støtte eleven ved refleksion over daglige arbejdsopgaver, således at eleven udvikler viden, erfaringer og holdninger samt håndværksmæssige kompetencer.

Deltageren kan afholde anerkendende og professionelle elevsamtaler og udvikle elevens evner til samarbejde.

### **Tilrettelæggelse af undervisningen**

Det foreslås at uddannelsen inddeles i temaer med en logisk opbygning, som begynder med hvorfor branchen ønsker denne uddannelse. Dernæst kommer rammerne om uddannelsen, elevens forudsætninger, læreprocesser, evaluering og læringsmiljø. Ovenstående uddybet med lidt flere ord:

- 1. Baggrund for praktikvejlederuddannelsen:*  
Hvad får eleverne, virksomhederne og branchen ud af, at medarbejdere erhverver sig uddannelsen som praktikvejleder?
- 2. Rammerne om uddannelsen:*  
Målene for uddannelsen - specielt praktikmålene, jf. bekendtgørelsen og snitfladerne mellem skole og praktikvirksomhed, er fundamentet for uddannelsens opbygning og gennemførelse. Dette kan synliggøre hvad, hvordan og hvornår eleven skal arbejde med de enkelte emner.
- 3. Planlægning og vejledning ud fra elevens forudsætninger:*  
Relevante emner kan være uddannelsesbogen, praktikvejledningen og skolevejledningen. Hvilken betydning har uddannelsesbaggrund, alder, køn, social og kulturel baggrund for læring? Emner som ungdomskultur, alder og læring, forskelle på piger og drenge i læringssituationer kan også være relevante.
- 4. Vejledning og læreprocesser:*  
Forskellige læringssituationer og brug af forskellige læringsmetoder: Situeret læring, praksislæring m.fl.. Andre emner kan være: Arbejdsmiljø og læring. Hvornår er man åben for at erhverve sig ny viden? Hvordan giver man positiv feedback, når produktet er dårligt?

Hvordan holdes fokus på vejledningen, uden at der opstår konflikter? Forskellige måder at reflektere på?

5. *Evalueringskultur:*

Evalueringskultur kontra bedømmelseskultur: Hvilken virkning har evaluering på læringen, både den daglige mundtlige evaluering og den skriftlig evaluering set i sammenhæng med uddannelsesbogen?

6. *Læringsmiljø og vejlederroller:*

Hvordan sikrer man optimale betingelser for vejledningssamtalen både de fysiske rammer og de personlige relationer, formaliserede stillingsbeskrivelser for vejlederen, udøvelse af professionel opførsel, osv.?

Eksempel til punkt 5:

Hvordan bruges uddannelsesbogen, så den fremmer elevens læring?

Metodeforslag: Deltagerne kan under hele uddannelsen skrive i uddannelsesbogen, hvori de reflekterer og laver egne mål/planer for målopfyldelsen samt redegør for om målene er nået.

Eksempel til punkt 6:

Hvordan gennemføres den gode vejledersamtale?

Metodeforslag: Deltagerne gennemfører rollespil i elev- og vejlederrollen i grupper med afsæt i en ”virkelig situation fra arbejdspladsen”. Fx ved at to deltagere gennemfører samtalen, og to deltagere observerer og efterfølgende evaluerer vejledersamtalen.

### **3. Opgaver, undervisningsmaterialer**

For at tilgodese forskellige læringsstile veksles mellem oplæg, diskussioner, gruppearbejde og opgaver, som deltagerne løser individuelt. Der kan indgå rollespil, som er knyttet til fx evaluerings-situationer, og der kan anvendes video til optagelse af rollespilssituation. Undervisningen kan tilrettelægges med enkle opgaver og/eller casebaseret undervisning.

### **4. Afholdelsesformer**

Kurset vil kunne afholdes som et splitkursus med praksisnær undervisning, hvor der tages udgangspunkt i deltagerens dagligdag. Herved kan ny viden bedst bundfælle sig. Det kan være en god idé at tilrettelægge forløbet som et action learning-forløb - baseret på opgaver, der løses i grupper og i de enkelte deltagers virksomheder. Hermed kan der være en høj grad af overføring mellem undervisningen på kurset og deltagerens praksis. Dette vil også danne baggrund for dannelse af netværk mellem deltagerne, som kan bruges aktivt i forløbet. Når der tages udgangspunkt i deltagerens egen daglige praksis, skal forløbet ikke være præget af mange teoretiske oplæg. Omvendt må der heller ikke mangle ny viden.

## 5. Litteraturliste og nyttige links:

- Bedre oplæring i virksomheden: <http://pub.uvm.dk/2006/bedreoplaering/hel.html>
- Viden om unge: <http://www.cefu.dk/>
- Den gode praktikvirksomhed – uddannelse i drift  
<http://www.delud.dk/dk/publikationer/praktik.grundfos/index.html>
- Køkken, hotel og restaurantuddannelsernes uddannelsessekretariat: <http://www.khru.dk>
- Elevplan: <http://www.elevplan.dk>
- Praktikpladsen <http://www.praktikpladsen.dk>
- Trænerguiden: [http://www.emu.dk/erhverv/nyheder/2007/traenerguide\\_230407.html](http://www.emu.dk/erhverv/nyheder/2007/traenerguide_230407.html)
- Undervisningsministeriets hjemmeside med bekendtgørelser, vejledninger og uddannelsesordninger: <http://www.uvm.dk>
  
- Grennes, Carl Erik: **Kommunikation i organisationer**. Forlaget Klim 1999
- Lave, Jean og Etienne Wenger, **Situeret læring**. Hans Reitzels forlag 2003
- Metze, Erno & Jørgen Nystrup: **Samtaletræning**. Munksgaard, 1995 samt Samtaletræning - Håndbog i præcis kommunikation. Hans Reitzel 2000.
- Rasborg, Klaus: **Mennesket i det moderne samfund**. I Sociologi og modernitet, ved Benny Jacobsen m.fl., Columbus 1999.
- Lars Qvortrup: **Det lærende samfund – Hyperkompleksitet og viden**. Gyldendal, 2001

### **Evaluering af afslutning**

Underviserens egen evaluering med kursisterne og i de systembaserede fælles redskaber  
[www.amukvalitet.dk](http://www.amukvalitet.dk)